

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Cap. VI. Quomodo Temperantia Caritati subordinetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

CAPUT VI.

QUOMODO TEMPERANTIA CARI-
TATI SUBORDINETUR.

I. Alterum impedimentum perfectionis est inordinatus illicitarum delectationum amor, ut supra dictum est, ad quem cohibendum Temperantia ordinatur; hinc à S. Augustino definitur, *affectio coercens & cohibens appetitum ab iis rebus, quæ turpiter appetuntur*. Quia verò variaz admodum res sunt, quæ inordinatè appeti possunt, ideo variaz quoque Temperantiæ species reperiuntur; nam si quidem appetitum à cibis inordinatè appetendis cohibeat, *Abstinentia*: si à potu, *Sobrietas*: si à Venereis Voluptatibus, *Castitas*: si ab aspectu, Verbo, aut tactu impudico, *Pudicitia*: si ab omni corporis voluntaria pollutione, *Virginitas*: si ab iræ motibus, *Mansuetudo*: si à nimio studendi, & cognoscendi desiderio, *Studiositas*: si à loquendi excessivo pruritu, *Taciturnitas*: si à ludis, jocis, & aliis inordinatis corporis motibus, *Modestia*: & tandem si ad obtinendam à sensualibus delectationibus continentiam variaz corporis afflictiones adhibeantur, *Maceratio* appellatur.

II. Ex dictis sequentia pro Ascepsi axiomata erui possunt. Primum: *Qui abstinet est, adiciet vitam*: Eccl. 37. non corporalem duntaxat, sed spirituales gratiaz, gloriæ, & famæ; quia tantum virtuti & famæ adijcitur, quantum cupiditati detrahitur. Secundum: *Prima virtus Monachi est, Hominum iudicia contemnere*: quia, cum hæc plerumque falsa & sibi adversantia existant, fieri non potest, ut rectè agat, & perfectè, qui perfectis æquè ac imperfectis placere appetit. Greg. hinc rectè dixit nonneimo: *Non quàm multis placeas, vide, primis, sed quibus*. Tertium: *Qui se humiliat, exaltabitur*: quia inquit, quò fidelitè quis omnia DEO, & non sibi attribuit, tantò *magis se sublevari sentiat*. Quartum: *Vbi Christus est, ibi modestia est*: quia etiam, quando Palatia foris eleganter exornata ac, si respicimus, magnum quendam Dominum in iis habitare crederemus, *humiliamus*. Quintum: *Qui non offendit in verbo, perfectus est*: Jac. 2. quia ex abundantia cordis os loquitur, atque adeò perfecta locutio meritò magnam etiam in animo latentem virtutem

virtutum apparatus, qualis ad perfectam locutionem
ritur, arguit. Sextum: *Restè novit loqui, qui restè novit
cere*; quia & tempus ad dicenda priùs consideranda, &
tem loquendi ex aliorum sermonibus addiscendam
Hinc & aves auscultando cantum discunt.

CAPUT VII.

DE TENTATIONIBUS SPECIALIBUS
VIÆ ILLUMINATIVÆ.

I. **Q**uadruplicis generis tentationes huic viæ illu-
tivæ specialiter sunt infestæ. Prima est *in-
tia* tentatio; cum enim is, qui in hac via constitutus est,
vertat se crevisse in perfectione, atque adeò majorem
ritatem, gravitatemque spiritualem assumere debere,
dum est, ne, dum exercitia aliqua viæ purgativæ propo-
mittit, etiam alia proposita salubria, piâque exercitia
velut hunc statum & viam minus decentes omittat.
diligenter vigilandum erit, ne, dum ad majora bono-
renda impellit Adversarius, majoribus simul & mino-
privet. Nihil ergo sive de ordine diurno, sive de nocturno
spontaneis exercitiis immutandum, nisi manifestè
gratiam invocata, & maturam deliberationem
fam spes boni notabiliter majoris appareat; eoque
res & industria tota convertenda, ut non tam nova
tur, quàm novo fervore, & majori perfectione adma-
tur, eumque in finem tritum Ascetarum Axioma
obversetur, quo dicere solent, DEVM adverbia magis
verba ab Hominibus expetere, id est, non tam attentè
quàm qualiter fiat.

II. Altera tentatio *Tepiditatis* est, quæ, si ulli
aut statui, huic certè illuminativæ vel maxime in-
dum idem ferè his contingit, quod viatoribus solet
ut scilicet magna alacritate iter auspicantes, tandem
languere, atque de celeritate ambulationis remittunt
ant, quantò longiùs sunt progressi, id quod optimè
S. Bernardus ser. 3. de Annunc. sic loquens: *Tepiditas
cessu temporis à fervore Conversationis nostræ, paulatim
gescit caritas, abundat iniquitas, ut consummationem*